

Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur.

356. Meddelelse. 2. Marts 1944.

A. Forsøgsresultater.

Forsøg med Stammer af Kaalroer 1940—1943.

I Aarene 1940—43 er der paa Statens Forsøgsstationer ved Lyngby, Blangsted, Askov, Lundgaard og Tylstrup gennemført en 9. Serie Stammeforsøg, der i de to første Aar har omfattet 17 og i de to sidste Aar 13 danske Stammer af Bangholm, Wilhelmsburger og Hvidkødet rødhovedet Kaalroe. I Tilslutning til Dyrkningsforsøgene er der i de tre første Aar udført Forsøg med Opbevaring af Stammerne til Marts—April. En særlig Forsøgsrække er gennemført paa stærkt kaalbroksmittet Jord ved Lyngby og Studsgaard.

I de fire Forsøgsaar har Bangholmstammerne givet højest Tørstofudbytte, men da Wilhelmsburger er mere modstandsdygtig mod Kaalbroksvamp og i tørre, varme Somre angribes mindre af Kaallus, er Klassificering foretaget inden for hver Sort for sig, hvorefter 5 Stammer af Bangholm og 3 af Wilhelmsburger har opnaaet Anerkendelse i 1. Klasse og betegnes efter Forsøgsserien med Romertal IX. For hver Sort anføres Stammerne nedenfor i Rækkefølge efter Tørstofudbytte af Roer i Gennemsnit af alle Forsøg.

Lbnr.		hkg pr. ha			pCt. Tørstof i Roen
		Tørstof	Rod	Top	
	Bangholm:				
2.	Wilby Øtofte IX.....	105.8	865	114	12.2
1.	Øtofte IX.....	102.2	809	99	12.6
6.	Hinderupgaard IX.....	100.8	869	121	11.6
7.	Wibolt IX.....	100.5	836	110	12.0
5.	Hunshalle IX.....	100.1	893	108	11.2
	Wilhelmsburger:				
14.	Trifolium IX.....	98.0	819	80	12.0
10.	Øtofte IX & D.....	97.8	870	84	11.2
13.	Dæno IX.....	97.7	877	86	11.1

Tørstofindholdet i Toppen er bestemt sortsvis og har i Gennemsnit været 14.7 pCt. i Bangholm og 14.6 pCt. i Wilhelmsburger og Hvidkødet rødhovedet Kaalroe. — I det følgende er Stammerne beskrevet sortsvis og i Rækkefølge efter Tørstofudbytte af Roer.

A. Kaalroe Bangholm.

Lbnr. 2. Bangholm, Wilby Øtofte IX. Ejer: Danske Landboforeningers Frøforsyning og Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger.

Stammen er udvalgt efter Krydsning i 1920 og 1921 mellem Wilhelmsburger og Bangholm, Lyngby V og VI. Paa alle Forsøgsstationer kommer Stammen højest i Tørstofudbytte, i Gennemsnit 105.8 hkg pr. ha. Roedbyttet er middelhøjt, 865 hkg pr. ha, med højt Tørstofindhold, 12.2 pCt. Topudbyttet er ret stort, 114 hkg pr. ha. Roen, der har ret lang Hals, er knap saa ensartet eller letoptagelig og mere grenet, ligesom Stammen giver lidt flere revnede Roer end normalt. De fleste Roer er kugleformede, nogle er kegleformede, nogle ovale, og faa er fladrunde. Ved Opbevaring til Foraaret har Stammen haft middelstort Tørstofvind.

Lbnr. 1. Bangholm, Øtofte IX. Ejer: Danske Landboforeningers Frøforsyning og Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger.

Af de 1. Klasses Stammer gav Stammen i Gennemsnit lavest Roedudbytte, 809 hkg pr. ha, med højest Tørstofindhold, 12.6 pCt., og næsthøjest Tørstofudbytte, 102.2 hkg. I 1943 var Tørstofudbyttet lavere end for de øvrige Stammer af Bangholm og Wilhelmsburger. Af Bangholm gav Stammen mindst Top. Roen har ret kort Hals, er ensartet, letoptagelig og glat. De fleste Roer er kugle- til kort ovalformede, nogle er kegleformede. Stammen gav forholdsvis faa syge Roer og havde lidt mindre Svind ved Opbevaring til Foraaret end de øvrige Stammer.

Lbnr. 6. Bangholm, Hinderupgaard IX. Ejer A/S L. Dæhnfeldt, Odense.

Saavel Roedudbytte, Tørstofindhold som Tørstofudbytte er middelhøjt, og Topudbyttet er større end for de øvrige Stammer. Roen har kortest Hals, er glat, mest ensartet og mest letoptagelig. Kugleformen er helt overvejende, nogle er ovale, og kun ret faa er kegleformede eller fladrunde. Stammen havde mindst Angreb af Bakteriøse i Halsen, men gav lidt flere revnede Roer og 1—2 pCt. større Svind ved Opbevaring til Foraaret end de fleste af Stammerne.

Lbnr. 7. Bangholm, Wiboltt IX. Ejer: A. P. Lunden, Dyrehavegaard, Kolding.

Stammen gav noget under middel Roedudbytte med ret højt Tørstofindhold og omtrent middelhøjt Tørstofudbytte. Topudbyttet er middelstort. Roen har ret kort Hals, er ensartet, ret glat og ret letoptagelig. De fleste Roer er kugleformede, en Del kegleformede og nogle ovale. Stammen har lidt færre Roer med Tørforraadnelse og Bakteriøse, men gav 1—2 pCt. større Svind ved Opbevaring til Foraaret end de fleste af Stammerne.

Lbnr. 5. Bangholm, Hunsballe IX. Ejer: Frøavlscentret Hunsballe A/S, Holstebro.

Stammen gav stort Roedudbytte med ret lavt Tørstofindhold, 11.2 pCt., og omtrent middelhøjt Tørstof- og Topudbytte. Roen er ret ensartet og ret letoptagelig, men lidt grenet. De fleste Roer er kugleformede, en Del ovale og nogle kegleformede. Enkelte Roer har grønt Hoved.

B. Kaalroe Wilhelmsburger.

Lbnr. 14. Wilhelmsburger, Trifolium IX. Ejer: Aktieselskabet Trifolium Frø, København.

Af Wilhelmsburger gav Stammen lavest Roedudbytte, 819 hkg pr. ha, med højt Tørstofindhold, 12 pCt., og godt middelhøjt Tørstofudbytte, 98 hkg pr. ha. Topudbyttet er ret lavt, 80 hkg. Roen har ret kort Hals. Den er ret letoptagelig, men knap saa ensartet og mere grenet end de øvrige Stammer af Wilhelmsburger. De fleste Roer er kugleformede, nogle kegleformede, en Del fladrunde og kun faa ovale. Ligesom de øvrige Stammer af Wilhelmsburger gav den flere Roer med Bakteriøse i Halsen og flerhalsede end Bangholm, men færre med Kaalbrøk. Stammen gav 1—2 pCt. større Svind ved Opbevaring til Foraaret end de fleste af Stammerne.

Lbnr. 10. Wilhelmsburger, Øtøfte IX & D. Ejer: Danske Landboforeningers Frøforsyning og Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger.

Stammen gav stort Roedudbytte med ret lavt Tørstofindhold og godt middelhøjt Tørstofudbytte. Roen er ensartet og letoptagelig, men noget grenet. Mange er kugleformede, nogle kegleformede, en Del fladrunde og ret faa ovale. Stammen gav flere Roer med Bakteriøse i Halsen og flerhalsede, men færre revnede end normalt.

Lbnr. 13. Wilhelmsburger, Dæno IX. Ejer: A/S L. Dæhnfeldt, Odense.

Stammen gav stort Roedudbytte med ret lavt Tørstofindhold og godt middelhøjt Tørstofudbytte. Roen er ensartet, ret letoptagelig, men noget grenet. De fleste Roer er kugleformede, nogle er kegle-

formede og fladrunde, og kun faa er ovale. Stammen gav flere Roer med Bakteriose i Halsen end Bangholm og en Del flerhalsede.

Forsøg paa stærkt kaalbroksmittet Jord.

I disse Forsøg er saavel Udbytte som Antal af sunde og kaalbroksyge Roer bestemt hver for sig. De seks mest modstandsdygtige Stammer samt Lbnr. 2 og 6 anføres nedenfor i Rækkefølge efter Tørstofudbytte og Modstandsevne paa stærkt kaalbroksmittet Jord.

Lbnr.		Tørstof	Udbytte i		Antal Roer i pCt.:	
			hkg pr. ha:	Roer	sunde og svagt angrebne	stærkt an- grebne og ødelagte
17.	Hvidkødet rød h., »Adefa« ...	66.1	522	86	14	
10.	Wilhelmsb., Øtofte IX & D..	62.5	531	79	21	
12.	» , Asco	59.4	507	75	25	
14.	» , Trifolium IX ..	59.1	468	70	30	
11.	» , Hunsballe	56.7	463	68	32	
13.	» , Dæno IX	56.1	475	63	37	
2.	Bangholm, Wilby Øtofte IX	54.4	438	59	41	
6.	» , Hinderupg. IX	46.7	396	54	46	

I Forsøgene paa stærkt kaalbroksmittet Jord er Tørstofudbyttet af de mest modstandsdygtige Stammer i Gennemsnit kun to Trediedele af Udbyttet paa sund Jord, og under lignende Forhold opnaas som oftest bedre Udbytte ved at dyrke Foderbeder i Stedet for Kaalroer.

Til Navnet paa Lbnr. 10, Wilhelmsburger Øtofte IX, er tilføjet Bogstav D, som angiver, at Stammen har vist sig meget kaalbrokfast paa stærkt kaalbroksmittet Jord.

Lbnr. 17. Hvidkødet rødhovedet, »Adefa«. Ejer: A/S Dansk Frøkultur, Kerteminde.

Paa stærkt kaalbroksmittet Jord har Stammen været mest modstandsdygtig mod Kaalbroksvamp og givet højest Tørstofudbytte. Den har stor Top og grov Hals. I Hovedforsøgene paa sund Jord gav Stammen betydelig lavere Tørstofudbytte end de øvrige Stammer, og da Roen tillige er meget uensartet, langt mere grenet, fastsiddende og mere tilbøjelig til at revne samt har en meget varierende Form, har Stammen ikke opnaaet Bogstavbetegnelse.

Lbnr. 10. Wilhelmsburger, Øtofte IX & D., der er en 1. Klasses Stamme paa sund Jord, er beskrevet foran under Hovedforsøgene, Stammen er meget modstandsdygtig mod Kaalbroksvamp og gav næsthøjest Tørstofudbytte paa stærkt smittet Jord.

Lbnr. 14 og 13. Wilhelmsburger, Trifolium IX og Dæno IX,

der er i 1. Klasse paa sund Jord, er beskrevet foran. Stammerne er modstandsdygtige mod Kaalbroksvamp, men gav henholdsvis 3.4 og 6.4 hkg Tørstof mindre pr. ha paa stærkt smittet Jord end Lbnr. 10.

Lbnr. 12 og 11. Wilhelmsburger, Asco og Hunsballe.

Begge Stammer er modstandsdygtige mod Kaalbroksvamp, men gav henholdsvis 3.1 og 5.8 hkg Tørstof mindre pr. ha paa stærkt smittet Jord end Lbnr. 10. I de fleste Egenskaber svarer de to Stammer nærmest til Lbnr. 13, men Lbnr. 12 har større Top og har vist Tilbøjelighed til Stokløbning, medens Lbnr. 11 gav lavere Roedudbytte med højere Tørstofindhold.

Lbnr. 2 og 6. Bangholm, Wilby Øtofte IX og Hinderupgaard IX, der er i 1. Klasse paa sund Jord, er beskrevet foran. Paa stærkt smittet Jord har Lbnr. 2 vist nogen og Lbnr. 6 mindst Modstandsevne mod Kaalbroksvamp.

Bilag findes paa Bagsiden.

Bilag til 356. Meddelelse.

Stammer af Kaalroer 1940—1943.

Lbnr.	Betegnelse	hkg Tørstof pr. ha	hkg Roer pr. ha	pCt. Tørstof i Roen	hkg Top pr. ha	Tørstofvind i pCt. ved Opbevaring til Foraaret	Antal i pCt.						Karakter								
							Flerhalsede	Afvigende Farve	Revnede	Tørforraadnelse	Kaalbrok	Bakteriose		0 = slet, 10 = ug			0 = ingen, 10 = mange				
												i Roen	i Halsen	Ensartethed	Glaethed	Letoptagehighed	Kugle	Kegle	Ovale	Fladrunde	Halsens Længde 0=kort, 10=lang
Bangholm																					
2	Wilby Øtofte IX....	105.8	865	12.2	114	12	2.6	0.1	3.4	1.2	0.4	0.4	2.0	6.4	5.5	6.0	5.8	1.6	1.9	0.7	5.0
1	Øtøtte IX.....	102.2	809	12.6	99	10	2.4	0.2	1.8	0.5	0.7	0.2	1.5	7.2	6.3	6.4	5.3	1.4	2.6	0.6	4.1
6	Hinderupgaard IX..	100.8	869	11.6	121	14	3.3	0.1	3.4	0.9	0.6	0.5	0.8	7.6	6.2	6.7	6.9	1.0	1.3	0.9	3.0
7	Wibolt IX.....	100.5	836	12.0	110	14	3.0	0.1	2.6	0.6	0.8	0.2	1.9	6.9	6.0	6.0	6.0	2.1	1.4	0.6	3.9
5	Hunsballe IX.....	100.1	893	11.2	108	12	3.5	0.3	2.3	0.9	0.5	0.5	2.0	6.6	5.7	6.1	5.7	1.5	2.2	0.7	4.3
3	Pajbjerg.....	99.4	911	10.9	103	12	4.2	0.2	1.4	1.0	0.3	0.3	2.8	6.9	6.1	6.4	3.4	1.1	5.0	0.2	5.4
15	Hunsballe, grønh. ..	99.0	895	11.1	107	13	5.5	2.9	3.9	1.5	0.4	0.6	2.6	6.4	5.5	5.8	5.8	2.1	0.9	1.4	4.8
Wilhelmsburger																					
14	Trifolium IX.....	98.0	819	12.0	80	14	6.0	0.2	3.1	1.0	0.2	0.7	3.5	6.4	5.0	5.9	5.7	1.8	0.6	2.0	4.0
10	Øtøtte IX & D.	97.8	870	11.2	84	13	6.3	0.1	1.8	1.0	0.2	0.7	3.1	7.1	5.3	6.3	5.4	1.6	1.0	2.0	4.9
13	Dæno IX.....	97.7	877	11.1	86	13	5.4	0.2	2.6	0.9	0.3	0.7	3.2	7.0	5.5	6.0	6.0	1.8	0.7	1.8	4.6
11	Hunsballe.....	96.3	822	11.7	84	12	4.8	0.1	2.6	0.8	0.2	0.7	4.2	6.9	5.4	6.1	5.8	1.9	1.1	1.4	4.6
12	Asco.....	95.1	864	11.0	92	12	4.9	0.0	3.0	1.1	0.3	1.0	3.6	6.9	5.6	6.1	6.0	1.5	1.1	1.4	5.4
Hvidkødet rød h.																					
17	»Adefa«.....	91.9	790	11.6	117	13	5.3	0.2	4.8	1.3	0.1	1.1	2.5	4.0	2.8	4.0	3.0	4.7	0.5	2.2	4.9